

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemnda

Kopi:

Politidirektoratet
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Utenriksdepartementet

Nr.
GI-07/2025

Vår ref
25/2150

Dato
24.06.2025

GI-07/2025 – Berostillelse av Syria-saker – beskyttelse og andre saker

Justis- og beredskapsdepartementet viser til lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven, utl.) § 33, som gjelder departementets adgang til å beslutte at behandlingen av søknader om beskyttelse etter utl. § 28 skal stilles i bero i inntil seks måneder. Departementet viser videre til utl. § 76 annet ledd, som åpner for å instruere Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) om prioritering av saker.

1. BAKGRUNN

UDI anbefalte 10. mars 2025 at behandlingen av asylsøknader fra syriske borgere og statsløse fra Syria stilles i bero i medhold av utl. § 33. I korte trekk viser direktoratet til at Assad-regimets fall må anses som en konkret omstendighet som kan begrunne en forventning om snarlig bedring i sikkerhetssituasjonen i Syria, og at dette kan få betydning for beskyttelsesbehovet til asylsøkere fra Syria. Denne konklusjonen underbygges av landkunnskap fra Landinfo.

UDI mener en berostillelse i utgangspunktet bør gjelde for alle søknader om beskyttelse. UDI foreslår likevel at søknader fra i) personer som har et avklart beskyttelsesbehov uavhengig av Assad-regimets fall, ii) enslige, mindreårige asylsøkere som har ventet lengre enn ett år, og iii) spesielt sårbare enslige, mindreårige asylsøkere som har ventet under ett år, ikke bør omfattes av berostillelsen. Videre anbefaler UDI at enkelte andre type saker, slik som utvisningssaker etter lovens kapittel 14, behandles fortløpende.

2. DEPARTEMENTETS VURDERING

2.1 Vurdering av vilkårene for berostillelse

Det sentrale vilkåret for å stille saksbehandlingen i bero etter utl. § 33 er at det er utsikt til «snarlig bedring» i situasjonen i det området søkeren kommer fra. Hvorvidt dette er tilfellet, må vurderes konkret ut fra situasjonen nå; det må foreligge «konkrete omstendigheter» som kan begrunne en slik forventning.

Som UDI viser til, skjedde det en maktovertakelse i Syria i desember 2024. Tilgjengelig landinformasjon tilsier at landet i dag styres av en overgangsregjering, som så langt har kommet med positive signaler til omverdenen om Syrias fremtid og som er i stand til å opprettholde en viss grad av lov og orden. Norske myndigheter har nylig annonsert at Norge vil bidra med minst 400 mill. kroner til Syria, som skal gå til humanitær hjelp og gjenoppbygging av grunnleggende infrastruktur som vann, elektrisitet og helse. Selv om det er for tidlig å si hvordan situasjonen i Syria vil utvikle seg, mener departementet at maktovertakelsen i landet må anses som en konkret omstendighet som gir en forventning om snarlig bedring. Departementet viser i denne sammenheng også til uttalelsene i lovens forarbeider, der det fremkommer at det «ikke stilles krav om at departementet på det tidspunkt berostillelse vurderes, med sikkerhet kan si at det faktisk vil inntre en forbedring i situasjonen», se Ot.prp. nr. 75 (2006–2007) pkt. 6.4.4.1. Departementet mener på denne bakgrunn at vilkårene for å stille behandlingen av søknader om beskyttelse fra syrere og statsløse fra Syria i bero, er oppfylt, jf. utl. § 33.

2.2 Nærmere om personkretsen for berostillelsen

En beslutning om berostillelse vil i utgangspunktet gjelde for alle søknader om beskyttelse fra søkere som kommer fra det aktuelle området. Utlendingslovens forarbeider åpner likevel for at departementet kan avgrense personkretsen.

2.2.1 Søkere med et avklart beskyttelsesbehov

UDI har foreslått unntak for søkere med et avklart beskyttelsesbehov. Departementet er enig i at søkergrupper som har et avklart beskyttelsesbehov uavhengig av utviklingen etter Assad-regimets fall, ikke bør omfattes av berostillelsen. Der slike beskyttelsesbehov er identifisert, vil ikke en berostillelse være i tråd med det formålet som utl. § 33 søker å ivareta. Selv om det gjøres unntak for søkergrupper som har et avklart beskyttelsesbehov, understreker departementet at den klare hovedregel er at søknader om beskyttelse skal berostilles, hvilket betyr at terskelen for å ta en sak til behandling skal være høy. Som utgangspunkt bør kun saker der UDI eller UNE besitter konkret informasjon som klart gir uttrykk for at søkeren har et beskyttelsesbehov uavhengig av Assad-regimets fall, behandles. UDI og UNE pålegges ikke en plikt til å identifisere eller utrede mulige innvilgessaker.

UDI påpeker at etter hvert som situasjonen i Syria utvikler seg og det foreligger mer landkunnskap, vil det kunne komme nye profiler som peker seg ut som klare innvilgessaker. Etter departementets syn er det utlendingsmyndighetene som står nærmest til å vurdere hvilke profiler som må anses som klare innvilgessaker. Departementet presiserer imidlertid at søknader om beskyttelse som den klare hovedregel ikke skal behandles så lenge beslutningen om berostillelse gjelder.

2.2.2 Enslige, mindreårige asylsøkere

UDI anbefaler at søknader fra enslige, mindreårige asylsøkere som har ventet mer enn ett år, samt søknader fra enkelte spesielt sårbare enslige mindreårige som har ventet under ett år, tas til behandling. Departementet har etter en samlet vurdering kommet til at også enslige, mindreårige asylsøkere skal omfattes av berostillelsen.

Hensynet til barnets beste kan isolert sett tilsi at søknader fra enslige mindreårige behandles løpende. Det er en fare for at lang ventetid i mottak kan føre til psykisk uhelse, uønskede hendelser og/eller forsvinninger.

Departementet legger imidlertid vekt på at en berostillelse etter utl. § 33 i første omgang vil gjelde i maksimalt seks måneder. Etter seks måneder må det foretas en ny, konkret vurdering før perioden ev. kan forlenges en siste gang i ytterligere seks måneder. Lovgiver har tatt høyde for at berostillelsen også vil kunne gjelde barn: «Departementet mener at dette innebærer en rimelig avveining av hensynet til søkeres, herunder barns, behov for avklaring innen rimelig tid og hensynet til at bestemmelsen også må ha en realitet i forhold til at bedringer normalt skjer over noe tid», jf. Ot.prp. nr. 75 (2006–2007) pkt. 6.4.4.2. Statistikk fra UDI viser at det p.t. er forholdsvis få enslige mindreårige som har ventet mer enn ett år i mottak.

Departementet er kjent med at flere barn sendes alene til Norge for å danne grunnlag for familiegjenforening. Etter departementets syn vil en åpning for å behandle søknader fra enslige, mindreårige asylsøkere kunne bidra til at flere foreldre sender barn på flukt i regi av menneskesmuglere, med det formål å få familien til Norge senere. Enslige mindreårige er særlig utsatt for kriminalitet og overgrep på reisen til Norge. Departementet er bekymret for at et unntak for enslige mindreårige vil kunne gjøre det attraktivt å benytte sårbare barn som ankerfeste for resten av familien.

2.2.3 Øvrige beskyttelsessaker

Søknader om beskyttelse som kan nektes realitetsbehandlet etter utl. § 32, eller der søkeren kan henvises til et annet land der vedkommende har statsborgerskap eller fast bosted, eller der søkeren ikke har tilstrekkelig sannsynliggjort at vedkommende er fra Syria, omfattes ikke av berostillelsen.

2.2.4 Saker om utvisning på grunn av grunnleggende nasjonale interesser

Når det gjelder saker om utvisning på grunn av grunnleggende nasjonale interesser, jf. utlendingsloven kapittel 14 og departementets instruks GI-03/2023 og GI-02/2025, må UDI og UNE foreta en konkret vurdering av om asylsaken skal behandles eller stilles i bero.

2.3 Andre saker enn beskyttelsessaker

Utlendingsloven § 33 gir kun adgang til å berostille behandlingen av søknader om beskyttelse etter utl. § 28. Etter departementets syn er det også behov for å avvende behandlingen av noen andre saker enn beskyttelsessaker. Departementet viser her til utl. § 76 annet ledd siste setning, som åpner for å instruere både UDI og UNE om prioritering av saker.

2.3.1 Saker der utlendingens videre opphold er avhengig av en § 73-vurdering

Etter departementets syn er det behov for å avvente behandlingen av søknader fremsatt fra Norge der utlendingens videre opphold er avhengig av en vurdering av forsvarligheten av retur etter utl. § 73. Dette vil bl.a. gjelde søknader om fornyelse av en tillatelse, søknader om permanent oppholdstillatelse, samt andre åpne saker som f.eks. tilbakekall (se likevel unntak for saker om tilbakekall og utvisning nedenfor), hvor utlendingen ikke lenger fyller vilkårene for en ny tillatelse på samme eller nytt grunnlag, og hvor utlendingens videre opphold er avhengig av en vurdering av retur etter utl. § 73. Departementet mener det er grunnlag for å instruere UDI og UNE om å avvente behandling av disse sakene, da en returvurdering ut fra tidligere etablert praksis vil tilsi at de fleste vil være vernet mot retur. Det vil etter departementets syn være urimelig overfor personer som har søkt beskyttelse, om andre fra Syria får ny tillatelse på grunn av vern mot retur, mens berostillelsen pågår.

2.3.2 Saker om tilbakekall

Det kan ikke utelukkes at det i enkelttilfeller vil foreligge tilstrekkelig informasjon til at UDI og UNE kan fatte negative vedtak (altså vedtak som innebærer at parten må forlate Norge) i tilbakekallssaker, selv om den generelle situasjonen i Syria ikke er så avklart at det er grunnlag for å avslutte berostillelsen. For å hindre restanser i tilbakekallsporteføljen, mener departementet at det skal være adgang til å kalle tilbake tillatelser i tilfeller der parten ikke er vernet mot retur til Syria etter en vurdering av utl. § 73.

2.3.3 Saker om utvisning

Når det gjelder saker om utvisning på grunn av grunnleggende nasjonale interesser, jf. utl. kapittel 14 og departementets instruks GI-03/2023 og GI-02/2025, må det foretas en konkret vurdering av om en sak om utvisning prioriteres for behandling eller ikke. I disse sakene kan det treffes vedtak om utvisning uten at det treffes avgjørelse om returplikt. Det samme gjelder i saker hvor det er tale om utvisning fordi det foreligger eksklusjonsgrunnlag, se utl. § 66 første ledd bokstav g, § 67 første ledd bokstav e og § 68 første ledd bokstav d.

Hva gjelder øvrige utvisningssaker mener departementet at UDI og UNE kan ta sakene til behandling, så lenge etatene sitter med tilstrekkelig informasjon til å fatte negativt vedtak (altså vedtak som innebærer at parten må forlate Norge) og parten ikke er vernet mot retur etter utl. § 73.

3. INSTRUKS

Justis- og beredskapsdepartementet beslutter at behandlingen av søknader om beskyttelse etter utl. § 28 fra syrere og statsløse fra Syria skal stilles i bero i seks måneder fra i dag, jf. utl. § 33.

Følgende saker omfattes *ikke* av berostillelsen:

- Beskyttelsessaker hvor søkeren har et avklart beskyttelsesbehov, dvs. saker som må anses som *klare innvilgelsessaker* uavhengig av den nye maktovertakelsen i Syria.
- Søknader om beskyttelse som kan nektes realitetsbehandlet etter utl. § 32, eller der søkeren kan henvises til et annet land der vedkommende har statsborgerskap eller fast bosted, eller der søkeren ikke har tilstrekkelig sannsynliggjort at vedkommende er fra Syria.

I saker om beskyttelse som berører grunnleggende nasjonale interesser må UDI og UNE foreta en konkret vurdering av om asylsaken skal tas til behandling eller stilles i bero.

Beslutningen, slik den er beskrevet ovenfor, er bindende for UDI og UNE.

Videre viser departementet til utl. § 76 annet ledd om departementets adgang til å instruere UDI og UNE om prioritering av saker og instruerer om følgende prioritering:

- Etatene skal avvente behandlingen av andre søknader fremsatt fra riket enn søknader om beskyttelse, hvor søkeren vil måtte vurderes returnert til Syria etter utl. § 73. Dette gjelder f.eks. søknader om fornyelse, permanent opphold eller en åpen sak om tilbakekall (se likevel unntak i punktene nedenfor hva gjelder saker om tilbakekall og utvisning), hvor søkeren ikke fyller vilkårene for tillatelse på samme eller nytt grunnlag, og søkerens videre opphold i riket beror på en § 73-vurdering.
- UDI og UNE kan fatte vedtak om tilbakekall der det ikke foreligger vern mot retur etter utl. § 73.
- I saker som gjelder utvisning av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser etter utlendingsloven kapittel 14 eller utvisning på grunn av eksklusjonsgrunnlag, jf. utl. § 66 første ledd bokstav g, § 67 første ledd bokstav e og § 68 første ledd bokstav d, må UDI og UNE foreta en konkret vurdering av om sakene skal tas til behandling.
- I øvrige utvisningssaker kan UDI og UNE fatte vedtak om utvisning der det ikke foreligger vern mot retur etter utl. § 73.

Førstegangssøknader om familieinnvandring fremsatt fra utlandet, hvor referansepersonen allerede har fått beskyttelse, kan behandles som normalt.

UDI bes føre statistikk over hvor mange vedtak som fattes på bakgrunn av at søkeren anses å ha et avklart beskyttelsesbehov (klare innvilgelsessaker). Innrapportering til departementet skal skje etter hhv. tre og seks måneder.

Videre bes UDI vurdere behovet for endringer i instruksene for så vidt gjelder behandlingen av asylsøknader fra enslige, mindreårige asylsøkere, herunder de som kan anses som særskilt sårbare, og rapportere til departementet én gang pr. måned.

UDI bes også følge utviklingen i sikkerhetssituasjonen i Syria tett og komme raskt tilbake til departementet dersom de ser behov for endringer i instruksene *før* det har gått seks måneder. Departementet ber også om en oppdatert vurdering av behovet for forlengelse av instruksene her innen fem måneder fra dags dato.

4. IKRAFTTREDELSE

Instruksene trer i kraft straks.

Med hilsen

Nina E. D. Mørk (e.f.)
avdelingsdirektør

Aravindan Balasubramaniam
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur